

Cauza C-145/10

Eva-Maria Painer

împotriva

Standard VerlagsGmbH și alții

(cerere de pronunțare a unei hotărâri
preliminare formulată de Handelsgericht Wien)

„Competența judiciară în materie civilă — Regulamentul (CE) nr. 44/2001 —
Articolul 6 punctul 1 — Pluralitate de pârâți — Directiva 93/98/CEE —
Articolul 6 — Protecția fotografiilor — Directiva 2001/29/CE — Articolul 2 —
Reproducere — Utilizarea unei fotografii portret ca model pentru realizarea unui
portret-robot — Articolul 5 alineatul (3) litera (d) — Excepții și limitări în privința
citatelor — Articolul 5 alineatul (3) litera (e) — Excepții și limitări pentru scopuri de
siguranță publică — Articolul 5 alineatul (5)”

Concluziile avocatului general V. Trstenjak prezentate la 12 aprilie 2011 . . . I - 12537

Hotărârea Curții (Camera a treia) din 1 decembrie 2011 I - 12594

Sumarul hotărârii

1. *Cooperare judiciară în materie civilă — Competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială — Regulamentul nr. 44/2001 — Competențe speciale — Pluralitate de pârâți — Competența instanței unuia dintre copârâți — Condiție — Legătură de conexitate*
(Regulamentul nr. 44/2001 al Consiliului, art. 6 punctul 1)

2. *Apropierea legislațiilor — Drept de autor și drepturi conexe — Directiva 93/98 — Domeniu de aplicare — Fotografie portret — Includere — Condiții*
(Directiva 93/98 a Consiliului, art. 6)
3. *Apropierea legislațiilor — Drept de autor și drepturi conexe — Directiva 2001/29 — Armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe în societatea informațională — Dreptul de reproducere — Excepții și limitări*
[Directiva nr. 2001/29 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 5 alin. (3) lit. (e) și alin. (5)]
4. *Apropierea legislațiilor — Drept de autor și drepturi conexe — Directiva 2001/29 — Armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe în societatea informațională — Punerea unei opere la dispoziția publicului — Conținut*
[Directiva 2001/29 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 5 alin. (3) lit. (d)]
5. *Apropierea legislațiilor — Drept de autor și drepturi conexe — Directiva 2001/29 — Armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe în societatea informațională — Dreptul de reproducere — Excepții și limitări*
[Directiva nr. 2001/29 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 5 alin. (3) lit. (d) și alin. (5)]
6. *Apropierea legislațiilor — Drept de autor și drepturi conexe — Directiva 2001/29 — Armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe în societatea informațională — Dreptul de reproducere — Excepții și limitări*
[Directiva 2001/29 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 5 alin. (3) lit. (d) și (e) și alin. (5)]

1. Articolul 6 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că simplul

fapt că unele acțiuni formulate împotriva mai multor părți ca urmare a unor încălcări ale dreptului de autor identice din punct de vedere material au temeiuri juridice naționale care diferă de la

un stat membru la altul nu se opune aplicării acestei dispoziții. Revine instanței naționale sarcina de a aprecia, ținând seama de toate elementele dosarului, existența riscului pronunțării unor hotărâri ireconciliabile în cazul judecării separate a cauzelor.

(a se vedea punctul 84 și dispozitiv 31)

2. Articolul 6 din Directiva 93/98 privind armonizarea duratei de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe trebuie interpretat în sensul că, în temeiul acestei dispoziții, o fotografie portret poate fi protejată de dreptul de autor, cu condiția ca aceasta să fie o creație intelectuală a autorului, care reflectă personalitatea acestuia și care se manifestă prin alegerile libere și creative ale autorului făcute cu ocazia realizării fotografiei respective, aspect care trebuie verificat de instanța națională în fiecare cauză. Din momentul în care s-a verificat că fotografia portret în cauză prezintă calitatea unei opere, protecția acesteia nu este mai redusă decât protecția de care beneficiază orice altă operă, inclusiv cea fotografică.

(a se vedea punctul 99 și dispozitiv 2)

3. Articolul 5 alineatul (3) litera (e) din Directiva 2001/29 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională trebuie interpretat, în lumina articolului 5 alineatul (5) din această directivă, în sensul că un mijloc de informare în masă, precum o editură de presă, nu poate utiliza, din proprie inițiativă, o operă protejată de dreptul de autor invocând un obiectiv de siguranță publică. Totuși, nu este exclus ca acest mijloc de informare în masă să poată contribui în mod punctual la realizarea unui astfel de obiectiv prin publicarea unei fotografii a unei persoane căutate. Trebuie să se impună ca această inițiativă să se încadreze, pe de o parte, în contextul unei decizii adoptate sau al unei acțiuni desfășurate de autoritățile naționale competente și care urmărește să garanteze siguranța publică și, pe de altă parte, să fie întreprinsă în acord și în coordonare cu autoritățile menționate pentru a evita riscul de a periclita măsurile luate de aceste din urmă autorități, fără a fi totuși necesar un apel concret, actual și expres din partea autorităților de siguranță la publicarea unei fotografii în vederea cercetărilor.

(a se vedea punctul 116 și dispozitiv 3)

4. Pentru a asigura o interpretare a Directivei 2001/29 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, în măsura în care este posibil, în lumina normelor aplicabile ale dreptului internațional și în special a

normelor care figurează la articolul 10 alineatul (1) din Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice, prin „punerea unei opere la dispoziția publicului” trebuie să se înțeleagă faptul de a face opera accesibilă publicului.

făcută deja cunoscută publicului în mod legal, asigurând în același timp dreptul autorului de a i se menționa, în principiu, numele.

(a se vedea punctele 134, 135 și 137 și dispozitiv 4)

(a se vedea punctele 126-128)

5. Articolul 5 alineatul (3) litera (d) din Directiva 2001/29 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională trebuie interpretat, în lumina articolului 5 alineatul (5) din această directivă, în sensul că împrejurarea că un articol de presă care citează o operă sau un alt obiect protejat nu este o operă literară protejată de dreptul de autor nu împiedică aplicarea acestei dispoziții.

Astfel, această dispoziție are ca obiectiv realizarea unui echilibru just între dreptul la libertatea de exprimare al utilizatorilor unei opere sau ai unui alt obiect protejat și dreptul de reproducere conferit autorilor. Acest echilibru just se asigură în special prin privilegierea exercitării dreptului la libertatea de exprimare al utilizatorilor în raport cu interesul autorului de a se putea opune reproducerii unor extrase din opera sa care a fost

6. Articolul 5 alineatul (3) litera (d) din Directiva 2001/29 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională trebuie interpretat, în lumina articolului 5 alineatul (5) din această directivă, în sensul că aplicarea sa este supusă obligației de a indica sursa, inclusiv numele autorului sau al artistului interpret al operei sau al unui alt obiect protejat care sunt citate. Cu toate acestea, în cazul în care, în aplicarea articolului 5 alineatul (3) litera (e) din respectiva directivă, acest nume nu a fost indicat, obligația menționată trebuie considerată ca fiind respectată dacă a fost indicată numai sursa. Acesta este cazul în ipoteza în care fotografiile au fost puse la dispoziția publicului de către autoritățile naționale de siguranță competente în cadrul unei anchete penale fără ca numele autorului să fi fost indicat cu ocazia utilizării inițiale legale.

(a se vedea punctele 143, 147 și 149 și dispozitiv 5)